

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 03-02-011/23-2507/2

Podgorica, 14.06.2023.godine

MINISTARSTVO PRAVDE
-n/r ministru, gospodinu Marku Kovaču -

Poštovani gospodine Kovač,

Povodom *Predloga strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024, akt broj 01-011/22-5109 od 03. maja 2023. godine sa dopunama od 05. i 08. juna 2023. godine*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Dostavljeni Predlog strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcioni plan za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024 predstavlja novu fazu u realizaciji reformskih aktivnosti u svim aspektima sistema izvršenja krivičnih sankcija – zakonodavni okvir, jačanje mehanizma za ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava lica lišenih slobode, odnosno osuđenih lica, unapređenje sistema alternativnih sankcija i mjera; smanjenje zatvorske populacije i poboljšanje uslova u zatvorima.

Predlogom strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024 krajnji efekti koji se žele postići definisani su kroz četiri strateška cilja: Jačanje prevencije i zaštite od zlostavljanja i poštovanja ljudskih prava; Jačanje institucionalnih kapaciteta UIKS-a; Resocijalizacija za pritvorena lica i osuđenike i Jačanje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu. Ciljevi su usklađeni sa nacionalnim strateškim okvirom i međunarodnim obavezama Crne Gore.

Na tekst Predloga strategije i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U tekstu Izvještaja o analizi uticaja propisa navedeno je da za implementaciju predmetne Strategije za period 2023-2026. godine predviđen ukupan iznos sredstava od 43.564.583,05 €, od čega se iznos od 24.166.145,92€ predviđa iz budžetskih sredstava, iznos od 20.126,13€ iz sredstava donatorske podrške, iznos od 4.378.311,00€ iz sredstava EU pomoći kroz IPA II i iznos od 15.000.000,00€ iz kreditnih sredstava. Planirana projekcija za 2023. godinu iz budžetskih sredstava iznosi 3.373.288,12 eura, za 2024. godinu 6.892.857,80 eura, za 2025. godinu 6.900.000,00 eura, a za 2026. godinu 7.000.000,00 eura.

U Izvještaju o analizi uticaja propisa navodi se da će se aktivnosti koje su planirane ovim strateškim dokumentom realizovati iz sredstava, opredijeljenih Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godine ("Službeni list CG", br. 152/2022 od 30.12.2022. godine) kod sljedećih potrošačkih jedinica:

- ❖ Ministarstvo pravde (organizacioni kod 40201), program 12 024 – Uređenje i upravljanje sistemom pravosuđa, potprogram 12 024 001, aktivnost 12 024 001 001, izdaci 411, 4148 i 4149, ukupan iznos 47.111,70€;
- ❖ Uprava za izvršenje krivičnih sankcija (organizacioni kod 40202), program 12 012 – Izvršenje krivičnih sankcija, potprogram 12 012 001, aktivnosti: 12 012 001 001, 12 012 001 002, 12 012 001 003, 12 012 001 004, izdaci 4148, 4152, 4415, 4133, 4193, 4153 i 4191, ukupni iznos 781.000,00€;
- ❖ Uprava za kapitalne projekte (organizacioni kod 41506), program 12 024 – Unapređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa, potprogrami 12 024 K01 i 12 024 K02, aktivnosti 12 024 K01 003, 12 024 K01 004 i 12 024 K02 002, izdaci 414, 419 i 441, ukupni iznos 2.696.001,00€ (dodatno CEB kredit 15.000.000,00€ i IPA sredstva 4.378.311,00€);
- ❖ Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu (organizacioni kod 30401), program 12 024 - Uređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa, potprogram 12 024 004, aktivnost 12 024 004 001, izdatak 4148, iznos 3.000,00€;
- ❖ Ministarstvo prosvjete (organizacioni kod 40701), program 19 035 – Visoko obrazovanje, potprogram 19 035 002, aktivnost 19 035 002 003, izdatak 4312, ukupni iznos 289.959,97€.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija u načelu nema primjedbi na predmetni akt i ukazuje na neophodnost da sve obaveze, koje proističu iz Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024, a koje se odnose na obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore, budu usklađene sa sredstvima, koja se, u skladu sa mogućnostima, planiraju godišnjim zakonom o budžetu, za navedene namjene i to kod institucija koje su nosioci aktivnosti.

Takođe, imajući u vidu da se radi o udruživanju finansijskih sredstava iz različitih izvora, napominjemo da je implementaciju aktivnosti predviđenih pomenutim dokumentima potrebno uskladiti sa stepenom ostvarenja sredstava iz predviđenih izvora.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO PRAVDE

NAZIV AKTA

Predlog Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenje krivičnih sankcija za 2023-2024

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Vlada je 29. XII 2016. usvojila Strategiju izvršenja krivičnih sankcija (2017-2021), kojom su postavljeni strateški ciljevi reforme izvršenja krivičnih sankcija, dok je 31. III 2017. usvojila Akcionni plan za sprovođenje strategije izvršenja krivičnih sankcija 2017-2021. Strategija je sadržala četiri strateška cilja, i to:

1. Jačanje prevencije i zaštite od zlostavljanja i poštovanje ljudskih prava,
2. Izgradnja institucionalnih kapaciteta Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i potreba za preduzimanjem mjera tretmana i resocijalizacije za osuđeničke,
3. Jačanje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu u cilju nadzora osuđenih lica kojima su izrečene alternativne sankcije i mjere
4. Jačanje kampanje za podizanje svijesti kod stručnog i javnog mnjenja o izvršenju krivičnih sankcija

Evaluacija strateškog dokumenta je pokazala da, izuzev manjeg broja mjera u Akcionom planu čija je realizacija vremenski određena, najznačajniji broj mjera, njih 89.1% (59 mjera od ukupno 72), je planirano kroz kontinuiranu realizaciju. Usljed nedostatka jasnih indikatora učinka i indikatora rezultata, odnosno njihovih baznih i planiranih vrijednosti nije bilo moguće utvrditi efektivnost sprovođenja Strategije i Akcionog plana. Nedostatak rokova i indikatora koji su vezani za rokove je rezultiralo nemogućnošću praćenja da li je sprovođenje strateškog dokumenta i pratećeg akcionog plana teklo na osnovu planirane dinamike tokom 5 godina trajanja, odnosno nakon isteka roka trajanja strateškog dokumenta.

U pogledu prvog strateškog cilja „Jačanje prevencije i zaštite od zlostavljanja i poštovanje ljudskih prava“, izvještajem Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja (CPT), kao i izvještajem Komiteta Ujedinjenih nacija za sprečavanje mučenja i nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja (CAT) konstatovano je da je unaprijeđena komunikacija i saradnja o prijavljivanju svih događaja nadležnom državnom tužilaštvu, kao i u odnosu na nadzor preko ovlašćenih službenih lica od strane Ministarstva pravde, a naročito je važno ukazati na preduzete mjere u cilju sprečavanja unošenja virusa COVID-19 u zatvorske institucije, obezbjeđivanja dovoljne doze vakcina za vakcinaciju kako lica lišenih slobode tako i zaposlenih u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija i omogućavanja ostvarivanja prava lica lišenih slobode u uslovima pandemije. Kancelarija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore u svom izvještaju za 2021. godinu navodi da je evidentno smanjenje broja pritužbi lica lišenih slobode na rad UIKS-a u odnosu na predgodne godine za nešto više od 50%.

U pogledu strateškog cilja 2 „Jačanje institucionalnih kapaciteta ZIKS-a i potreba za preduzimanjem mjera tretmana i resocijalizacije za pritvorena lica i osuđeničke“, evaluacijom je utvrđeno da je implementacija strateških mjera djelimično ostvarila učinak, prije svega u dijelu realizacije aktivnosti formalnopravnog karaktera kroz usvajanje određenih normativnih akata, odnosno uspostavljanja baza podataka. Ostvaren je određeni napredak i stvoreni uslovi za unapređenje tretmana zatvorenika kroz obučavanje, rad i zapošljavanje. Međutim, evaluacijom je istaknuto da je razlog neostvarenosti većeg stepena učinka evidentiran nerelansom planiranju očekivanih indikatora rezultata, kao i ograničenjima koje je COVID-19 uslovio prilikom realizacije predviđenih aktivnosti. U oblasti zdravstvene zaštite nalazi evaluacije ukazuju da nije ostvaren očekivani učinak kojim bi se obezbijedilo pružanje zdravstvene zaštite za pritvorenike i zatvorenike u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima. Određeni stepen učinka je postignut ali i dalje predstavlja izazov integracije sa Ministarstvom zdravlja kao i stvaranja institucionalnih uslova kroz izgradnju Specijalne zdravstvene ustanove. Kada govorimo o razvoju ljudskih resursa u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, evaluacija je ukazala da je teško ustanoviti uticaj strategije na unapređenje administrativnih kapaciteta u UIKS-u i u kojoj mjeri je ostvaren učinak kojim su isti ojačani u skladu sa pravilima struke. Usvajanje metodologije analize potrebe za treninzima, adekvatne baze podataka kojom se može analizirati stanje obučenosti na individualnom nivou i planirati dalje aktivnosti, predstavljaju neophodan uslov za dalji razvoj ljudskih resursa na sveobuhvatan i sistematičan način. Nedovoljan nivo postignutog učinka je evidentiran i kod operativnog cilja koji se odnosi na rekonstrukciju, sanaciju i izgradnju u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, gdje je evaluacijom zaključeno da nije postignut indikator uticaja da su sva pritvorena i osuđena lica smještena u prostorijama u skladu sa evropskim standardima.

Kada govorimo o trećem strateškom cilju koji se odnosi na „Jačanje izgradnje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu u cilju nadzora počinilaca kojima su izrečene alternativne sankcije i mjere“, nalazi evaluacije ukazuju da nije ostvaren uticaj kojim bi Direkcija za uslovnu slobodu Crne Gore bila prilagođena i osposobljena za rad u pravosudnom sistemu u skladu sa evropskim standardima. Prethodni zaključak se odnosi i na oblast unapređenja primjene alternativnih sankcija, gdje nije ostvaren potreban učinak u pogledu približavanja evropskom nivou korišćenja alternativnih sankcija i izricanja alternativnih kazni.

Četvrtim strateškim ciljem koji se odnosi na „Jačanje kampanje za podizanje svijesti kod stručnog i javnog mnjenja o izvršenju krivičnih sankcija“, nalazi evaluacije ukazuju da na osnovu dostupnih podataka u pogledu realizacije mjera i ograničenja koja se odnose na nedostatak jasno definisanih indikatora rezultata nije moguće utvrditi u kojoj mjeri je ostvaren navedeni strateški cilj i u kojoj mjeri je unaprijeđeno informisanje javnosti o izvršenju krivičnih sankcija.

Imajući u vidu sve probleme i izazove u oblasti izvršenja krivičnih sankcija, Strategija izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 bi imala za cilj da podrži koherentan, zajednički, sveobuhvatan pristup izgradnji funkcionalnog i održivog sistema krivičnih sankcija koji zadovoljava prava lica lišenih slobode koja su zagarantovana kako nacionalnim tako i međunarodnim normativnim aktima, kao i svih subjekata koji imaju interes za uspješno sprovođenje predmetne javne politike. Akcionim planom za sprovođenje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2024 predviđene su aktivnosti koje utiču na realizaciju operativnih ciljeva, indikatori rezultata, nadležne institucije, datum početka, planirani datum završetka, sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti i postizanju strateških ciljeva koji su određeni Strategijom izvršenja krivičnih sankcija za period 2023-2026, kao i izvori finansiranja.

Usvajanje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024 neće prouzrokovati štetu subjektima.

Međutim, ukoliko se ovaj strateški dokument ne usvoji, to će biti onemogućena realizacija aktivnosti koje imaju za cilj obezbjeđivanje uslova boravka i nesmetano izvršenje krivičnih sankcija a koje podrazumijeva humano postupanje i poštovanje ljudskog dostojanstva svakog pojedinca, kao i usvajanje društveno prihvatljivih vrijednosti kroz sistem programa tretmana koje imaju za cilj ponovno

uključivanje osuđenika u društvo, a u krajnjem i smanjenje stope povratništva. Takođe, nastaviće se trend donošenja negativnih odluka kojim se utvrđuje da je država Crna Gora postupila suprotno članu 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a kao odgovor na ustavne žalbe Ustavnom sudu Crne Gore i predstavke Evropskom sudu za ljudska prava, za koje je u prethodnom periodu država Crna Gora bila obavezana da naknadi materijalnu štetu podnosiocima.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Strateški ciljevi su:

1. Jačanje prevencije i zaštite od zlostavljanja i poštovanje ljudskih prava
2. Jačanje institucionalnih kapaciteta UIKS-a
3. Resocijalizacije za pritvorena lica i osuđenike
4. Jačanje institucionalnih kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu.

Ovi strateški dokumenti su usklađeni sa nacionalnim strateškim okvirom i međunarodnim obavezama Crne Gore.

Usklađenost sa nacionalnim strateškim okvirom :

1. Srednjoročni program rada Vlade Crne Gore 2022-2024 (SPRV)
2. Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji 2022-2023 (PPCG)
3. Strategija reforme pravosuđa 2019-2022
4. Strategija prevencije i suzbijanja radikalizacije i nasilnog ekstremizma 2020-2024
5. Strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma za 2022-2025
6. Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2021-2025
7. Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti 2022-2026
8. Šengenski akcioni plan
9. Nacionalna strategija rodne ravnopravnosti 2021-2025
10. Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026
11. Program razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023
12. Strategija zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja u Crnoj Gori 2019 – 2023
13. Nacionalna strategija za uvođenje, distribuciju i primjenu COVID-19 vakcine
14. Program za borbu protiv HIV/AIDS za period 2021-2023

Usklađenost sa međunarodnim obavezama Crne Gore:

1. Opšti periodični pregled Ujedinjenih nacija (UPR)
2. Konvencija protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka
3. Opcioni protokol uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni i postupaka
4. Istanbulski protokol
5. Standardna minimalna pravila za liječenje osuđenih lica
6. Standardna minimalna pravila Ujedinjenih nacija za mjere alternativne institucionalnom tretmanu (Tokijska pravila)
7. Pravila Ujedinjenih nacija o postupanju prema zatvorenicima i za primenu alternativnih mjera prema njima - Pravila iz Bankoka
8. Opšti komentar broj 24(2019) uz Konvenciju o pravima djeteta u maloljetničkom pravu kojim se mijenja Opšti komentar br. 10(2007)
9. Pravila Ujedinjenih nacija o zaštiti maloljetnika lišenih sloboda (Havanska pravila)

10. Završna razmatranja Komiteta UN protiv torture o Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore
11. Preporuke iz Izvještaja Vladi Crne Gore o posjeti Crnoj Gori Evropskog Komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT)
12. Smjernice Komiteta Ministara Savjeta Evrope o pravdi po mjeri djeteta
13. Revidirana Evropska zatvorska pravila
14. UN Ciljevi održivog razvoja (SDGs)
15. Izvještaj EK o napretku Crne Gore za 2022. godinu
16. Dinamički plan aktivnosti u Poglavlju 23.

Usvajanjem Strategije za izvršenje krivičnih sankcija 2023-2026, definisaće se strateški i operativni ciljevi u oblasti izvršenja krivičnih sankcija, u cilju nastavka sprovođenja najznačajnijih reformskih prioriteta utvrđenih u pregovaračkom procesu za poglavlje 23 kada je u pitanju vladavina prava i temeljna prava. Akcionim planom utvrdiće se mjere, aktivnosti, indikatori rezultata i uticaja, rokovi, nadležni organi i izvori finansiranja potrebni za sprovođenje strateških smjernica definisanih Strategijom, za 2023 i 2024. Na ovaj način doprinijeće se realizaciji Prioriteta 1 - VLADAVINA PRAVA I JEDNAKE ŠANSE iz Srednjoročnog programa rada Vlade 2022-2024.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Objasni preferiranu opciju?**

Ne postoje druge moguće opcije kojima bi se unaprijedio sistem izvršenja krivičnih sankcija i jemčilo humano postupanje i poštovanje ljudskog dostojanstva svakog pojedinca, osim usvajanja ovog strateškog dokumenta kojim se planiraju aktivnosti u cilju nastavka sprovođenja najznačajnijih reformskih prioriteta utvrđenih u pregovaračkom procesu za poglavlje 23 kada je u pitanju vladavina prava i temeljna prava.

Ukoliko se ovaj strateški dokument ne usvoji, to će biti onemogućena realizacija aktivnosti koje imaju za cilj obezbjeđivanje uslova boravka i nesmetano izvršenje krivičnih sankcija a koje podrazumijeva humano postupanje i poštovanje ljudskog dostojanstva svakog pojedinca, kao i usvajanje društveno prihvatljivih vrijednosti kroz sistem programa tretmana koje imaju za cilj ponovno uključivanje osuđenika u društvo, a u krajnjem i smanjenje stope povratništva. Takođe, nastaviće se trend donošenja negativnih odluka kojim se utvrđuje da je država Crna Gora postupila suprotno članu 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a kao odgovor na ustavne žalbe Ustavnom sudu Crne Gore i predstavke Evropskom sudu za ljudska prava, za koje je u prethodnom periodu država Crna Gora bila obavezana da naknadi materijalnu štetu podnosiocima.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Usvajanjem Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026, kao i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024 otvara se nova faza u realizaciji reformskih aktivnosti u svim aspektima sistema izvršenja krivičnih sankcija - zakonodavni okvir, jačanje mehanizama za ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava lica lišenih slobode, odnosno osuđenih lica, unaprjeđenje sistema alternativnih sankcija i mjera, smanjenje zatvorske populacije i poboljšanje uslova u zatvorima.

Predlogom Akcionog plana u skladu sa strateškim ciljevima i mjerama predviđene su sveobuhvatne aktivnosti koje trebaju preduzeti nadležni organi za unapređenje funkcionisanja sistema izvršenja krivičnih sankcija. Predložene aktivnosti su definisane na osnovu procjene postignutih ciljeva iz nalaza i preporuka sadržanih u brojnim izvještajima i analizama situacije u vezi sa reformom izvršenja krivičnih sankcija, datih od strane međunarodnih organizacija, nacionalnih institucija i nevladinih organizacija.

Predloženi Akcioni plan je povezan i sa mjerama definisanim za zatvorski sistem u Akcionim planovima za Pregovaračka poglavlja 23 i 24, a povezan je i sa drugim reformskim oblastima u pravosudnom sektoru u vezi sa izvršenjem krivičnih sankcija, zatvorskim sistemom, alternativnim sankcijama i mjerama i alternativnim sankcionisanjem.

Usvajanjem ovog strateškog dokumenta ne očekuje se veći fiskalni uticaj na budžet države Crne Gore, odnosno ne očekuje se odstupanje od sredstava koja su bila planirana prethodnim strategijama. Realizacija planiranih strateških mjera će dovesti do rasterećenja postojećih smještajnih kapaciteta, značajnog poboljšanja nivoa bezbjednosti u pritvorskim/zatvorskim jedinicama, zatim uslova boravka lica lišenih slobode, uslova rada zaposlenih, a što će u konačnom uticati na politiku od posebnog značaja za državu Crnu Goru, te poštovanja temeljnih prava i člana 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

U suprotnom onemogućiće se realizacija aktivnosti koje imaju za cilj obezbjeđivanje uslova boravka i nesmetano izvršenje krivičnih sankcija a koje podrazumijeva humano postupanje i poštovanje ljudskog dostojanstva svakog pojedinca, kao i usvajanje društveno prihvatljivih vrijednosti kroz sistem programa tretmana koje imaju za cilj ponovno uključivanje osuđenika u društvo, a u krajnjem i smanjenje stope povratništva. Takođe, nastaviće se trend donošenja negativnih odluka kojim se utvrđuje da je država Crna Gora postupila suprotno članu 3 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, a kao odgovor na ustavne žalbe Ustavnom sudu Crne Gore i predstavke Evropskom sudu za ljudska prava, za koje je u prethodnom periodu država Crna Gora bila obavezana da naknadi materijalnu štetu podnosiocima.

Nije relevantno za ovu strtegiju da se na ovaj način stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu, kao i da se pospjeđuje tržišna konkurencija.

Usvajanje Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026, kao i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024 neće prouzrokovati administrativnih opterećenja i ista ne predstavlja biznis barijeru.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Ovim strateškim dokumentom planiran je i budžet koji je neophodan za sprovođenje strateških ciljeva i mjera za period 2023-2026 godina. Sredstva koja su potrebna za navedeni period na koji se odnosi ova Strategija iznose 43.554.583,05 eura a koja će biti utrošena za unapređenje zakonodavnog okvira, jačanje mehanizama za ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava lica lišenih slobode, odnosno osuđenih lica, unaprijeđenje sistema alternativnih sankcija i mjera, smanjenje zatvorske populacije i poboljšanje uslova u zatvorima. Planirana projekcija za 2023. godinu je 3.373.288,12 eura, za 2024. godinu 6.892.857,80 eura, za 2025. godinu 6.900.000,00 eura, a za 2026. godinu 7.000.000,00 eura. Sredstva za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 planiran je kao projekcija za državni budžet (tekući i kapitalni), kreditna sredstva kod Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB) i IPA fond (Instrument za pretpristupnu pomoć koji je namenjen pružanju podrške zemljama kandidatima, kao i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU).

Godina	Budžetska sredstva	Donatorska podrška	IPA II	Kreditna sredstva	Ukupno
2023	3.373.288,12 €	10.126,13 €	4.378.311,00 €	15.000.000,00 €	22.761.725,25 €
2024	6.892.857,80 €	10.000,00 €			6.892.857,80 €
2025	6.900.000,00 €				6.900.000,00 €
2026	7.000.000,00 €				7.000.000,00 €
Ukupno	24.166.145,92 €	20.126,13 €	4.378.311,00 €	15.000.000,00 €	43.564.583,05 €

U odnosu na budžet ukupna projekcija je 24.166.145,92 eura, od čega za 2023. godinu je 3.373.288,12 eura, za 2024. godinu 6.892.857,80 eura, za 2025. godinu 6.900.000,00 eura, a za 2026. godinu 7.000.000,00 eura.

Aktivnosti koje su planirane ovim strateškim dokumentom će se realizovati iz sredstvava, a sgdno rasporedu sredstava Budžeta po potrošačkim jedinicama i izdacima po ekonomskoj klasifikaciji koje su propisane Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godine ("Službeni list CG", br. 152/2022 od 30.12.2022. godine) i to:

- ✚ Ministarstvo pravde, kod organa 40201, program 12 024 – Uređenje i upravljanje sistemom pravosuđa, potprogram 12 024 001, aktivnost 12 024 001 001, izdatak 411, 4148 i 4149, iznos 47.111,70 eura;
- ✚ Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, kod organa 40202, program 12 012 – Izvršenje krivičnih sankcija, potprogram 12 012 001, aktivnosti broj 12 012 001 001, 12 012 001 002, 12 012 001 003, 12 012 001 004, izdatak 4148, 4152, 4415, 4133, 4193, 4153 i 4191, iznos 781.000,00 eura;
- ✚ Uprava za kapitalne projekte, kod organa 41506, program 12 024 – Unapređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa, potprogrami 12 024 K01 i 12 024 K02, aktivnost 12 024 K01 003, 12 024 K01 004 i 12 024 K02 002, Izdatak 414, 419 i 441, iznos 2.696.001,00 eura (dodatno CEB kredit 15.000.000,00 i IPA sredstva 4.378.311,00 € ;
- ✚ Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, organ kod 30401, program 12 024 - Uređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa, potprogram 12 024 004, aktivnost 12 024 004 001, izdatak 4148, iznos 3.000,00 eura;
- ✚ Ministarstvo prosvjete, kod 40701, program 19 035 – Visoko obrazovanje, potprogram 19 035 002, aktivnost 19 035 002 003, izdatak 431-2, iznos 289.959,97 eura.

U odnosu na sredstva iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć koji je namenjen pružanju podrške zemljama kandidatima, kao i potencijalnim kandidatima za članstvo u EU (IPA) ukupna projekcija je 4.378.311 eura, koja će biti utrošena na izgradnji četiri objekta u kompleksu Uprave za izvršenje krivičnih sankcija - Specijalna zdravstvena ustanova, nova prijavnica, zatvor otvorenog tipa i multifunkcionalni objekat. Podsjećamo da je dana 2. XII 2019. stupio na snagu Finansijski sporazum za IPA 2018 između Evropske komisije i Crne Gore, kojim je za Projekat „EU za poboljšanje pristupa pravdi i temeljna prava“ opredijeljeno 13.516.733 eura, u okviru kojeg će se u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija, u iznosu od 4.378.311 eura, finansirati gradnja četiri objekta (Specijalna zdravstvena ustanova, Prijavnica, Multifunkcionalni objekat i Otvoreni zatvor). Izgradnja Specijalne zdravstvene ustanove prepoznata je kao prioritetan infrastrukturni projekat u sektoru društvenih djelatnosti i kao takav, dio je Projekta „Izgradnja Specijalne zdravstvene ustanove, Prijavnice, Multifunkcionalnog objekta i Otvorenog zatvora u okviru kompleksa UIKS-a u Spužu“ koji se nalazi na Jedinstvenoj listi prioritetnih infrastrukturnih projekata 2019. Evaulaciona komisijaje završila evaulaciju dostavljenih ponuda od strane ponuđača u okviru postupka javnih nabavki za Projekat „EU za poboljšanje pristupa pravdi i temeljna prava“, u okviru kojeg projekta jedan od LoT je i gradnja četiri objekta u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija (Specijalna zdravstvena ustanova, Prijavnica, Multifunkcionalni objekat i Otvoreni zatvor). Potpisan je Ugovor o javnoj nabavci između Uprave za kapitalne projekte i IGP „Fidija“ DOO Podgorica za izgradnju ovih objekata, dana 1. XII 2022. godine. Takođe, Vlada je 16. XII 2021. usvojila Informaciju o kapitalnim infrastrukturnim projektima u sektoru pravde, koji se ostvaruju uz instrument pretpristupne podrške, tako da će nedostajuća sredstva u iznosu od 8.621.689 eura biti planirana prilikom pripreme Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2022, 2023. i 2024, a shodno dinamici realizacije projekta. Vlada je 20. X 2022. godine usvojila Informaciju o potrebi o obezbjeđivanja dodatnih finansijskih sredstava za realizaciju IPA 2018 programa za oblast „Vladavina prava i temeljna prava“, na ovaj način je zaokružena finansijska konstrukcija za relizaciju IPA2018 programa za ovu oblast.

Članom 11 stav 1 tačka 3 alineja 1 i članom 14 stav 1 tačka 2 Zakona o Budžetu Crne Gore za 2023. godinu, propisano je da se Crna Gora zaduži kod Banke za razvoj Savjeta Evrope (CEB), za potrebe Ministarstva pravde za izgradnju kapitalnog objekta - Zatvor u Mojkovcu, u iznosu do 15.000.000 eura. U okviru ovog projekta izrađena je tehnička dokumentacija u okviru projekta „Izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u Mojkovcu“, a koji je finansiran iz granta Investicionog okvira Zapadnog Balkana (WBIF) u iznosu od 1.200.000 eura. Ovu tehničku pomoć realizovao je konzorcijum WBIF Infrastructure Project Facility 7 (IPF7), a period realizacije bio je novembar 2019 – novembar 2021. Nadalje, u oktobru 2021. Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava je data saglasnost na idejno arhitektonsko rješenje, a prezentacija glavnog projekta bila je organizovana 10. XI 2021. Takođe, potpisan je Ugovor o javnoj nabavci između Uprave za kapitalne projekte i „ING INVEST“ DOO Danilovgrad za vršenje revizije glavnog projekta izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u opštini Mojkovac, dana 17. X 2022. godine. Uzimajući u obzir rast cijena energenata i materijala na tržištu u 2021. i 2022. godini, novčana sredstva koja su potrebna za izradnju ovog zatvora su značano uvećana, tako da trenutna procjena troškova aproksimativno iznosi 34,3 MIL € za realizaciju svih projektnih komponenti.

PROJEKAT		PROCIJENJENA VRIJEDNOST
„Izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u Mojkovcu“		
1	Izgradnja i opremanje objekta zatvora	29,759,175.48 €
2	Rekonstrukcija pristupnog puta	4,067,242.40 €
3	Regulacija korita rijeke Tare	437,389.00€
4	Izgradnja napojne trafostanice	10,000.00 €
5	Vodosnabdijevanje objekta	25,000.00 €
UKUPNO		34,298,806.88 € (15,000.00 € kreditna sredstva + 19,298,806.88 € budžet CG)

Detaljna informacija vezano za potrebna sredstva za realizaciju projekta „Izgradnja zatvora za sjevernu regiju Crne Gore u Mojkovcu“ je u više navrata dostavljena kako Ministarstvu finansija, tako i Upravi za kapitalne projekte (akt ovog ministarstva broj 01-400/22-8927).

Takođe, realizacija određenih mjera biće podržana i kroz bilateralne projekte naročito u pogledu edukacija i angažmana eksperata, kao i u saradnji sa nevladinim organizacijama koje imaju određene projekte u dijelu zatvorskog sistema i razvoja Direkcije za uslovnu slobodu.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

Proces izrade ovih strateških dokumenata koordinirao je Stevan Brajušković vd generalnog direktora Direktorata za krivične sankcije i nadzor, Ministarstva pravde, koji je predsjedavao radnom grupom. Nacionalni i međunarodni partneri, civilno društvo i druge zainteresovane strane iz sektora pravosuđa bili su uključeni u sveobuhvatnu i detaljnu procjenu strateških dokumenata. U proces izrade bili su uključeni stručnjaci, kako bi se olakšao proces evaluacije postojećeg stanja i izrada dokumenta. U skladu sa Uredbom o načinu i postupku ostvarivanja saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija obavljene su konsultacije sa predstavnicima nevladinih organizacija sa kojima saradujemo u razvoju sistema izvršenja krivičnih sankcija. Doprinos u izradi Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024 dali su konsultanti Savjeta Evrope mr Milorad Marković (Evaluacija implementacije Strategije za izvršenje krivičnih sankcija 2017-2021) i Željko Vukčević (pružao podršku Radnoj grupi prilikom izrade Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024). Metodologija ovih strateških dokumenata ima za cilj da izbalansira eksternu procjenu i savjete date od strane eksperata, sa lokalnim organima i rukovodstvom Vlade Crne Gore. Ova Strategija i Akcioni plan će pomoći Vladi u ispunjavanju njene potrebe da postigne svoje ciljeve i da obezbjedi ostavriavanje prava svojim građanima koja su zagantovana nacionalnim i međunarodnim propisima u pravosudnom sektoru.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Nema potencijalnih prepreka za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024, osim potencijalni rizik obezbjeđivanja finansijskih sredstava, naročito u pogledu realizacije mjera za infrastrukturu u kom dijelu biće razmotrene sve mogućnosti za obezbjeđivanje donatorske podrške imajući u vidu budžetske limite koji se opredjeljuju na godišnjem nivou za sistem izvršenja krivičnih sankcija.

Ispunjenje ciljeva će se mjeriti prema:

- broju utvrđenih povreda osnovnih ljudskih prava i sloboda lica lišenih slobode,
- broju rekonstruisanih, saniranih i izgrađenih prostorija koje koriste lica lišena slobode,
- broju dobijenih preporuka za unaprijeđenje zdravstvene zaštite od strane Evropske komisije, Evropskog komiteta protiv torture (CPT), Komiteta Ujedinjenih nacija protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka (CAT) i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore/NPM,
- broju radno angažovanih lica lišenih slobode u cilju stvaranja uslova za njihovu bolju integraciju u društvo,
- broju ljudskih resursa u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija,
- broju povratnika/ca u izvršenju kazne zatvora,
- broju izvršenih alternativnih sankcija.

Za evaluaciju i monitoring Akcionog plana biće zadužen Savjet za praćenje sprovođenja Strategije izvršenja krivičnih sankcija 2023-2026 i Akcionog plana za implementaciju Strategije izvršenja krivičnih sankcija za 2023-2024, kojem će podršku pružati operativni tim sastavljen od predstavnika svih

nadležnih organa koji su obavezni preduzimati aktivnosti uskladu sa Akcionim planom u predviđenim rokovima.

Podgorica,
05.06.2023. godine

MINISTAR,
Marko Kovač

Marko Kovač